

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

سیاست سوبسید گندم در ایران و اثرات اقتصادی آن

نویسنده: محمدرضا حیدری

استاد راهنما: حمید دیهیم

استاد مشاور: مجید امیر جعفری، محمد قلی موسی نژاد

سال تحصیلی: تیر 1375

سال تحصیلی: 245 ص. : جدول ، نمودار . شماره بازبایی 144 الف .

توصیفگر: سوبسید / گندم / ایران

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، بررسی سیاست سوبسید گندم در ایران و تعیین اثرات اقتصادی آن می باشد . بر اساس فرضیه تحقیق نظام کنونی حاکم بر پرداخت سوبسید گندم و اچد ویژگیهای نقطه بهینه اقتصادی نیست . تحقیق حاضر که به روش کتابخانه ای انجام یافته ، مشتمل بر شش فصل است . فصل اول ، سوبسید گندم را به عنوان یک سوبسید غیر مستقیم مصرفی مورد مطالعه قرار می دهد و پس از آن الگوی نظری تأثیرات سوبسید در مدل متعادل عمومی هاربرگر را تحلیل کرده ، آثار پرداخت سوبسید به نهادها و کالاها را در قالب یک مدل پویا مورد بررسی قرار می دهد. در فصل دوم ، وضعیت گندم در جهان بررسی می شود و تولید جهانی گندم ، سیاستهای حمایتی برای تولید آن و عوامل موثر

بر آن مورد بحث واقع میگردد . فصل سوم به وضعیت گندم در ایران می پردازد و انواع سیاستهای قیمتگذاری درجهت حمایت از تولید کنندگان و مصرف کنندگان را بررسی می کند و پس از آن روند قیمت گندم ، قیمت تمام شده گندم داخلی وخارجی ، ضریب حمایت اسمی وتنگناهای موجود در این زمینه را به بحث می گذارد . ساختار سوبسید گندم در ایران در فصل چهارم بررسی می گردد و فصل پنجم آثار و نتایج پرداخت سوبسید گندم را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهد. در این فصل تأثیر سوبسید گندم بر مصرف و ضایعات نان ، همچنین بر هزینه های دولت و خانوار ، توزیع در آمد و شاخص قیمت ها مورد بررسی قرار می گیرد و در ادامه ساختار تئوریک اقتصاد گندم و مدل اقتصاد سنجی سوبسید گندم با استفاده از الگوهای اقتصاد سنجی بررسی می شود. نهایتاً فصل ششم به بیان نتایج تحقیق می پردازد و با توجه به انحرافهای موجود از نقطه کارآیی ، پیشنهادهایی جهت نیل به وضع مطلوب در اعمال سیاستهای حمایتی از تولید ، قیمت و مصرف گندم ارائه می کند.

نتایج تحقیق نشان می دهد که تأثیرعامل برونزای نرخ برابری ارز بر چگونگی ارزیابی دولتمردان از کارکرد پرداخت سوبسید گندم بسیار عمیق و قابل تأمل است . از طرف دیگر بررسی رابطه مبادله بین بخش کشاورزی وسایر بخشها بیانگر تحمیل شرایط نابرابر رقابتی بر بازار تولید این محصولات اساسی و بویژه گندم است. همچنین بررسی نقش هر یک از متغیرهای توضیحی که تغییرات سوبسید گندم را تبیین می نماید نمایانگر این است که روند افزایش قیمت خرید تضمینی درطول دو دهه گذشته باعث کاهش خود مصرفی وافزایش میزان خرید دولتی گندم شده است و سطح زیر کشت به عنوان نماینده ای برای تولید گندم نیز رابطه مستقیم با سوبسید گندم دارد . تثبیت نرخ ارز نیز باعث شده که افزایش واردات رابطه معکوس با سوبسید گندم داشته باشد.